

A 1443-a reuniune, 20-22 septembrie 2022 (DH)

Drepturile omului

H46-17 Grupul I.D. v. Republica Moldova (Cererea nr. 47203/06)

Supravegherea executării hotărârilor Curții Europene

Documente de referință

DH-DD(2022)695, CM/Del/Dec(2021)1406/H46-19

Acțiune – Punct propus cu dezbatere

Dezbaterea cauzei în baza aspectelor reflectate/proiectelor de decizie de mai jos.

Cererea	Cauza	Hotărârea din	Definitivă la	Indicator de clasificare
47203/06	I.D.	30/11/2010	11/04/2011	Problemă complexă
60450/13	A.C.	30/11/2021	30/11/2021	
23151/09	TALAMBUȚA ȘI IAȘCININA	14/12/2021	14/12/2021	

Descrierea cauzei

Acest grup de cauze se referă la condițiile materiale precare de detenție în unitățile aflate sub autoritatea Ministerului Afacerilor Interne și a Ministerului Justiției, și la lipsa accesului la îngrijiri medicale adecvate (inclusiv la tratament medical specializat) în aceste instituții și în izolatorul de detenție al Centrului Național Anticorupție, precum și la absența unor căi de atac interne efective în ambele privințe (încălcări ale Articolului 3 și 13).

În hotărârea *Shishanov*¹, pronunțată la 15 septembrie 2015, Curtea Europeană a indicat, în baza Articolului 46, că autoritățile ar trebui, fără întârziere, să pună în aplicare un remediu preventiv și compensatoriu eficient, sau o combinație de remedii, în privința condițiilor de detenție inadecvate.

Acest grup se referă, de asemenea, la:

- lipsa unei clarități rezonabile în privința domeniului de aplicare și a modului de exercitare a puterii de apreciere de către organele de urmărire penală și instanțele judecătorești cu referire la autorizarea vizitelor familiale pentru persoanele aflate în arest preventiv (încălcarea Articolului 8);
- acțiunile întreprinse de către administrația penitenciarului pentru a intimida sau a descuraja reclamantul în cauza A.C. să își continue cererea în fața Curții, inclusiv prin efectuarea de percheziții în celula sa, confiscarea unor bunuri și transferul său într-o altă închisoare (încălcarea Articolului 34).²

Statutul executării:

Comitetul de Miniștri a examinat pentru ultima oară acest grup de cauze în timpul celei de-a 1443-a reuniuni (20-22 septembrie 2022) (a se vedea mai jos notele pregătite pentru această reuniune și deciziile adoptate de către Comitetul de Miniștri).

Se reamintește că, în cursul examinărilor sale anterioare ale acestui grup de cauze, Comitetul de Miniștri a pus capăt supravegherii măsurilor individuale în toate cauzele, din diverse motive și fără a aduce atingere măsurilor generale care trebuie luate.

¹ Examinare încetată prin Rezoluția CM/ResDH(2018)107.

² Descrierea cauzei se referă numai la acele aspecte care sunt încă în curs de supraveghere de către Comitet. Pentru alte probleme ridicate de acest grup, a se vedea CM/Del/Dec(2018)1310/H46-11, CM/Del/Dec(2017)1288/H46-19 și CM/Del/Dec(2019)1348/H46-16.

În ceea ce privește măsurile generale, cu ocazia ultimei examinări din iunie 2021 (a 1406-a reuniune (DH)), Comitetul a încurajat autoritățile să se asigure că aplicarea practică a remediilor interne respectă cerințele Convenției, inclusiv în ceea ce privește durata examinării plângerilor deținuților și cuantumul despăgubirilor bănești acordate, și le-a invitat să furnizeze informații suplimentare, inclusiv cu privire la modul în care remediu se aplică în cazurile de îngrijire medicală presupus inadecvată în detenție și cu privire la aplicarea remediei preventive. În plus, Comitetul a îndemnat autoritățile să adopte o strategie cuprinzătoare pentru a rezolva problema supraaglomerării închisorilor și le-a încurajat cu fermitate să își mențină eforturile de îmbunătățire a condițiilor materiale de detenție și să realizeze progrese în ceea ce privește construcția noului penitenciar. În cele din urmă, Comitetul a solicitat autorităților să furnizeze informații cu privire la situația actuală a asistenței medicale în detenție și la practica organelor de urmărire penală și a instanțelor de judecată privind examinarea solicitărilor deținuților aflați în arest preventiv pentru vizite de familie.

Ca răspuns, la 30 iunie 2022, autoritățile au prezentat un raport de acțiune actualizat (a se vedea [DH-DD\(2022\)695](#)), care poate fi rezumat după cum urmează.

Măsuri individuale:

Satisfacția echitabilă a fost plătită în cauzele recente *Talambuța și Iașcinina* și *A.C. Reclamanții* au fost eliberați din detenție.

Măsuri generale:

A) Un nou remediu intern pentru a contesta condițiile precare de detenție

În ceea ce privește funcționarea remediului compensatoriu, autoritățile au susținut că, de la 1 ianuarie 2019, atunci când a intrat în vigoare noul remediu, și până la 17 iunie 2022, în instanțele de judecată au fost depuse aproximativ 23.461 de plângeri care contestau condițiile de detenție. Dintre acestea, 15.730 au fost admise sau parțial admise de către instanțele de fond.

În majoritatea cererilor admise, instanțele au acordat ambele forme de despăgubire, și anume reducerea pedepsei și despăgubirea bănească. În 2021, instanțele au acordat despăgubiri bănești în valoare de aproximativ 134.000 EUR.³

Autoritățile au afirmat că, de regulă, cauzele au fost examinate în termenul legal de trei luni, dar în unele cazuri excepționale examinarea a durat între patru și șase luni, de exemplu în cazul instanțelor care au jurisdicție asupra mai multor închisori.

Autoritățile au pregătit modificări legislative pentru a îmbunătăți aplicarea remediei compensatorii.⁴ În particular, modificările sunt destinate să asigure o abordare uniformă la oferirea despăgubirilor pentru persoanele aflate în arest preventiv și condamnaților, inclusiv să introducă anumite criterii de admisibilitate pentru plângeri și să definească subiecții care pot beneficia de reducerea pedepsei.

Un Ghid privind implementarea remediei interne pentru contestarea condițiilor rele de detenție a fost elaborat cu asistența Proiectului Consiliului Europei „Consolidarea sistemului de justiție penală în Republica Moldova bazat pe drepturile omului”. Acesta are drept scop să ofere îndrumare profesioniștilor din sectorul justiției cu privire la implementarea remediei preventive și compensatorii, și referitor la aspectele procedurale legate de examinarea plângerilor de către instanțele de judecată.⁵

Nu au fost furnizate informații specifice cu privire la funcționarea remediului preventiv.

B) Actuala populație din penitenciare

Autoritățile nu au furnizat date statistice cu privire la populația totală a închisorilor. Cu toate acestea, din datele publice disponibile ale Administrației Naționale a Penitenciarelor⁶ reiese că dinamica populației penitenciare generale din Moldova și a Penitenciarului nr. 13 din Chișinău în ultimii ani arată în felul următor:

³ În 2020, instanțele au acordat despăgubiri bănești în valoare de aproximativ 200.000 EUR.

⁴ Proiectul de lege și nota explicativă sunt disponibile aici (doar în limba română):

https://justice.gov.md/public/files/dir_elab_acte_norm/proiect_mecanism_compensator_.pdf,

https://justice.gov.md/public/files/dir_elab_acte_norm/NI_mecanism_compensator.pdf.

⁵ A se vedea „Îmbunătățirea remediilor interne pentru a contesta condițiile precare de detenție” - Știri (coe.int).

⁶ Date statistice disponibile pe site-ul Administrației Naționale a Penitenciarelor: <http://anp.gov.md/rapoarte-de-bilant> (numai în limba română).

Data	Numărul total de deținuți (capacitatea totală este de 6 735 de locuri)	Numărul de deținuți din Penitenciarul nr. 13 (capacitatea oficială de 570 de locuri)
01/01/2022	6 396	948
01/01/2021	6 429	855
01/01/2020	6 716	842
01/01/2019	6 990	926
01/01/2018	7 635	1069

C) Condițiile de detenție în penitenciarele din subordinea Ministerului Justiției

Autoritățile au prezentat informații cu privire la lucrările recente de reconstrucție, reparații și întreținere a mai multor închisori:

- trei blocuri în Penitenciarul nr. 10 din Goian au fost complet reconstruite și ar trebui să devină operaționale în 2022;
- construcția unei noi case de arest preventiv în Bălți este executată în proporție de 87% și ar trebui să fie gata în 2024;
- reconstrucția Penitenciarului nr. 5 este inițiată, autoritățile au pregătit documentația de licitație pentru serviciile de reconstrucție.

Annual, fiecare instituție penitenciară efectuează lucrări de reparații și întreținere. Astfel, în anul 2021, în Penitenciarul nr. 13 au fost reparate mai multe celule și grupuri sanitare, izolatorul disciplinar și arhiva medicală. Aceasta a inclus repararea acoperișului, schimbarea geamurilor, separarea toaletelor de spațiul de locuit și dotarea celulelor cu mobilier.

În ceea ce privește proiectul de construcție a noului penitenciar din Chișinău cu împrumutul din partea Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei (Banca Consiliului Europei) și contribuția financiară din partea Guvernului, autoritățile au comunicat în ianuarie 2022 că, în urma unei licitații nereușite pentru selectarea companiei de construcții în 2020, o nouă licitație urma să aibă loc în ianuarie - februarie 2022.

D) Asistența medicală în penitenciare

Autoritățile au furnizat informații cu privire la măsurile întreprinse pentru a îmbunătăți calitatea asistenței medicale în detenție. Acestea includ, *inter alia*: acreditarea a 13 din cele 15 unități medicale ambulatorii; furnizarea de echipamente medicale noi și ambulanță; achiziționarea în 2021 de medicamente și produse parafarmaceutice în valoare de aproximativ 60.800 EUR și adoptarea de acte instituționale, instrucțiuni și protocoale destinate să asigure o calitate adecvată a asistenței medicale. De asemenea, autoritățile au raportat despre instruirea oferită personalului medical și despre măsurile luate în contextul pandemiei Covid-19 pentru prevenirea și tratarea acestei infecții în instituțiile penitenciare.

E) Vizite de familie (Articolul 8)

Au fost impuse anumite restricții privind vizitele familiilor deținuților în legătură cu pandemia Covid-19. Două refuzuri ale administrației penitenciarului de a acorda vizite familiale în Penitenciarul nr. 13 au fost contestate în fața instanțelor naționale. Procesele sunt în prezent pendinte.

F) Articolul 34

În anul 2021 au fost adoptate noi instrucțiuni privind transferul deținuților între penitenciare și la/de la instituțiile medicale. Aceste instrucțiuni reglementează în detaliu procedura de transfer și contribuie, astfel, la stabilirea unei practici uniforme în acest domeniu. În plus, în 2022, Administrația Națională a Penitenciarelor intenționează să revizuiască procedura de efectuare a perchezițiilor în celulele deținuților, de control și de confiscare a obiectelor acestora, luând în considerare și concluziile Curții în cauza A.C. Angajații penitenciarelor sunt instruiți în mod regulat cu privire la aspectele referitoare la perchezițiile în celule, confiscarea obiectelor interzise și transferul deținuților între instituțiile penitenciare. Hotărârea în cauza A.C. a fost diseminată funcționarilor relevanți din toate penitenciarele.

Comunicare din partea ONG-urilor în baza Articolului 9:

La 8 august 2022, a fost recepționată o comunicare comună din partea Asociației Promo-LEX și a Rețelei Europene a Avocaților pentru Drepturile Deținuților ([DH-DD\(2022\)870](#)). ONG-urile au indicat o serie de probleme persistente, în special: întârzieri în examinarea plângerilor de către instanțe (în unele cazuri, examinarea durează mai mult de 16 luni) și nivelul scăzut al despăgubirilor bănești acordate; suprapopularea continuă a închisorilor, care este agravată de aplicarea excesivă a arestului preventiv și de numărul scăzut de eliberări condiționate din sistemul penitenciar. În plus, ONG-urile au indicat că infrastructura penitenciară nu s-a îmbunătățit substanțial (cu excepția modernizării majore a unor unități din penitenciarele Leova și Bălți) și au atestat lipsa de progrese în construcția noului penitenciar. De asemenea, ele au indicat multiple deficiențe în ceea ce privește asistența medicală în închisori.

ONG-urile au solicitat Comitetului să facă o serie de recomandări autorităților moldovenești, inclusiv următoarele: să se asigure că instanțele judecătorești examinează plângerile cu privire la condițiile de detenție în termenele legale și acordă compensații bănești adecvate pentru încălcările constatate; să îmbunătățească condițiile materiale din închisori în conformitate cu standardele internaționale, să asigure cantitatea și calitatea corespunzătoare a hranei și a apei, și să reducă supraaglomerarea; să aplice pe o scară mai largă măsurile neprivative de libertate; să prezinte informații cu privire la construcția noii închisori; să ofere asistență medicală adecvată în închisori.

Ultima examinare de către Comitetul de Miniștri:

Texte de referință:

DH-DD(2022)695, CM/Del/Dec(2021)1406/H46-19

Măsuri individuale:

Se remarcă faptul că reclamanții în noile cauze *Talambuța și Iașcinina* și *A.C.*⁷ au fost eliberați din detenție și că satisfacția echitabilă a fost plătită. Prin urmare, nu sunt necesare măsuri individuale suplimentare.

Măsuri generale:

A) Noul remediu intern pentru a contesta condițiile precare de detenție

Se remarcă cu interes faptul că noul remediu compensatoriu continuă să fie aplicat pe scară largă în practică și că autoritățile sunt dornice să introducă modificările necesare pentru a îmbunătăți eficiența lui. În ceea ce privește proiectul de lege care introduce modificări la acest remediu, se observă că anumite categorii de condamnați⁸ vor fi excluse de la aplicarea remediei compensatorii special prevăzut de Codul de procedură penală, dar ele pot introduce acțiuni civile în vederea obținerii unei despăgubiri bănești. În această situație, autoritățile sunt invitate să explice raționamentul care stă la baza acestei soluții și să clarifice dacă remediu civil poate oferi reclamanților beneficiile disponibile în cadrul remediei speciale, inclusiv în ceea ce privește normele care reglementează sarcina probei și termenele de examinare a unor astfel de plângeri.

În plus, din raportul autorităților rezultă că examinarea plângerilor în termenul legal de trei luni continuă să reprezinte o problemă în unele cazuri, în special dacă instanța de fond în cauză are jurisdicție asupra mai multor închisori. Având în vedere importanța promptitudinii examinării pentru eficiența remediei interne, autoritățile sunt din nou încurajate să ia măsuri pentru a exclude astfel de întârzieri, inclusiv, dacă este necesar, prin creșterea numărului de judecători de instrucție. Informații în acest sens sunt așteptate, pe lângă datele statistice actualizate privind utilizarea remediei compensatorii.

În final, se regretă din nou că nu au fost furnizate informații specifice cu privire la funcționarea noului remediu preventiv. Astfel, Comitetul ar putea dori să reitereze invitația adresată autorităților de a furniza informații privind aplicarea acestui remediu, inclusiv exemple de cazuri în care instanțele au obligat autoritățile penitenciare să ia măsuri concrete pentru a îmbunătăți situația reclamanților și modalitatea de executare a acestor ordine.

⁷ Hotărârile în aceste cauze au fost pronunțate de către Curte după ultima examinare a acestui grup de cauze de către Comitet.

⁸ Proiectul de lege prevede că reducerea pedepsei nu poate fi aplicată persoanelor condamnate la închisoare pe viață, precum și persoanelor condamnate pentru crime împotriva umanității și crime de război, crime împotriva vieții și sănătății unei persoane, precum și pentru infracțiunile prevăzute la art. 324-326, 333-335 și 337-349 din Codul penal.

B) Supraaglomerarea

Este pozitiv faptul că, așa cum arată cele mai recente date statistice, numărul total de deținuți continuă să scadă, iar populația penitenciară se situează sub capacitatea oficială a sistemului penitenciar. Această tendință este confirmată de statisticile anuale ale Consiliului Europei pentru anul 2021 (SPACE I),⁹ potrivit cărora, din 2020 până în 2021, rata populației penitenciare din Republica Moldova a scăzut cu 4%.¹⁰ Cu toate acestea, după cum au subliniat ONG-urile în comunicarea lor, la 1 ianuarie 2022, numărul deținuților din șase penitenciare depășea capacitatea de detenție, în timp ce Penitenciarul nr. 13 din Chișinău continuă să sufere de supraaglomerare extremă.¹¹ În plus, în unele închisori care funcționează sub capacitatea lor oficială, supraaglomerarea este încă prezentă în unele celule, din cauza distribuției neuniforme a deținuților între celule.¹² Toate aceste elemente indică faptul că, deși măsurile luate până în prezent pentru a aborda fenomenul supraaglomerării penitenciarelor au avut un anumit impact pozitiv, limitat, nu s-au înregistrat progrese semnificative în depășirea acestei probleme structurale.

Autoritățile au fost îndemnate în repetate rânduri de către Comitet să adopte, cu prioritate, o strategie de combatere a supraaglomerării penitenciarelor. Cu toate acestea, din informațiile furnizate nu reiese că până în prezent s-a luat vreo măsură în acest sens sau că autoritățile ar avea vreo abordare strategică orientată spre diminuarea supraaglomerării. Ar trebui remarcat încă o dată că supraaglomerarea persistentă și nivelurile sale foarte severe în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău cer o acțiune rapidă și decisivă pentru a pune capăt unei situații care se consideră că intră în domeniul de aplicare al Articolului 3 din Convenție, o dispoziție care nu permite nicio excepție sau derogare. Având în vedere complexitatea problemelor în cauză, adoptarea unei strategii clare și coerente este un pas indispensabil. Comitetul ar putea încuraja cu fermitate autoritățile să solicite asistență de specialitate în elaborarea acestei strategii din partea Proiectului Consiliului Europei „Consolidarea reformei penitenciarelor și a sistemului de probațiune, acordarea asistenței medicale și tratamentul pacienților în instituțiile închise din Republica Moldova”.

C) Măsuri de îmbunătățire a condițiilor materiale de detenție

Se ia act de informațiile furnizate cu privire la lucrările de întreținere și reparații din penitenciare. Cu toate acestea, nu este clar dacă aceste lucrări sunt suficiente pentru a asigura că toate condițiile materiale din închisori sunt în conformitate cu cerințele Articolului 3. Prin urmare, ar fi util dacă autoritățile ar putea clarifica dacă aceste lucrări de reparație sunt efectuate în baza unei evaluări corespunzătoare a necesităților și dacă a fost întocmit în acest scop un inventar al patrimoniului penitenciar și al stării acestuia. De asemenea, ar fi util să se cunoască valoarea resurselor bugetare investite în infrastructura penitenciară în ultimii ani și o predicție pentru anii următori.

Este regretabil faptul că autoritățile nu au furnizat informații recente cu privire la progresul înregistrat în ceea ce privește construirea noii închisori cu împrumutul de la Banca Consiliului Europei și contribuția financiară a Guvernului, care ar trebui să înlocuiască Penitenciarul nr. 13 din Chișinău. Nu este clar dacă dificultățile raportate de către autorități în ianuarie 2022 în ceea ce privește selectarea companiei de construcții au fost depășite. Întârzierea considerabilă în construcția acestei închisori nu poate fi decât deplănsă. Este extrem de important ca construcția noii închisori să fie începută și realizată fără alte întârzieri. Sunt așteptate informații privind evoluțiile relevante.

În plus, autoritățile sunt invitate în mod repetat să raporteze cu privire la măsurile luate pentru a remedia alte deficiențe identificate de către Curte (cum ar fi cantitatea și calitatea inferioară a hranei, condițiile sanitare precare, lipsa activităților în afara celulei etc.) și cu privire la măsurile luate pentru a îmbunătăți condițiile materiale din centrele de detenție ale poliției.

D) Asistența medicală

Trebuie remarcat faptul că, la 22 martie 2022, o Cameră a Curții a adoptat o hotărâre în cauza *Cosovan*,¹³ în care a constatat încălcarea Articolului 3 sub aspect material, ca urmare a tratamentului medical inadecvat acordat reclamantului, care suferea de o boală gravă în fază terminală, în timpul detenției sale. Pentru a ajunge la această concluzie, Curtea a subliniat deficiențe grave în ceea ce privește asistența medicală în detenție. În special, ea s-a referit la:

⁹ A se vedea Rapoarte anuale – Statistici penale anuale ale Consiliului Europei (unil.ch).

¹⁰ O scădere mai semnificativă de 15,5 % a putut fi observată din 2019, când a fost introdus noul remediu, până în 2020. Din 2018 până în 2019, scăderea a fost de 8 %.

¹¹ La 1 ianuarie 2022, în Penitenciarul Chișinău nr. 13 erau 948 de deținuți la 570 de locuri.

¹² A se vedea Raportul CPT privind vizita în Republica Moldova în 2020 (CPT/Inf (2020) 27, § 66).

¹³ *Cosovan v. Republica Moldova*, nr. 13472/18

- lipsa acreditării oficiale a spitalului-penitenciar ca instituție de sănătate;
- absența anumitor medici specialiști în spitalul-penitenciar și faptul că un tratament poate fi refuzat sau efectuat numai parțial doar pentru că nu există un tratament adecvat în închisoare sau pentru că resursele sunt prea puține;
- complicații logistice și financiare pentru paza deținuților transferați în spitale civile;
- lipsa accesului deținuților la sistemul general de asigurări medicale;
- subordonarea medicilor din penitenciar față de administrația penitenciarului și
- indisponibilitatea eliberării pe motive umanitare a persoanelor grav bolnave deținute în așteptarea procesului.

Deficiențele evidențiate de către Curte par să aibă un caracter sistemic și necesită măsuri generale complexe. Având în vedere cele de mai sus, Comitetul ar putea dori să disjunga problemele legate de asistența medicală din prezentul grup și să le examineze separat în cauza *Cosovan* în cadrul procedurii avansate.

E) Vizite de familie la deținuți (încălcarea Articolului 8)

Din informațiile furnizate de către autorități rezultă că refuzurile administrației penitenciarului de a permite vizitarea deținuților de către familii pot fi contestate în fața instanțelor de judecată. Ar fi utilă recepționarea informației cu privire la rezultatul procedurilor judiciare în cele două cazuri menționate de către autorități.

În ceea ce privește încălcarea Articolului 8 în cauza *Ostrovar*,¹⁴ se reamintește că cererile reclamantului de a primi vizite din partea soției și fiicei sale au fost respinse de către procuratură și de către instanțele naționale în baza dispozițiilor Legii privind arestul preventiv din 1997. Curtea a constatat că dispozițiile legale relevante nu îndeplineau cerința de previzibilitate, având în vedere că acestea nu indicau cu o claritate rezonabilă domeniul de aplicare și modalitatea de exercitare a puterii discreționare conferite autorităților publice cu referire la restricțiile privind contactele deținuților cu familia. Având în vedere cele de mai sus, autoritățile sunt invitate încă o dată să furnizeze informații cu privire la actuala structură legislativă și la modul în care aceasta este aplicată în practică, inclusiv cu privire la procedura de solicitare a vizitelor familiale pentru deținuții aflați în arest preventiv, condițiile în care acestea pot fi refuzate și pentru cât timp un asemenea refuz este valabil. Dacă sunt disponibile, ar fi utilă recepționarea datelor statistice cu privire la astfel de cereri depuse la autoritățile relevante și la soluțiile date.

F) Încălcarea Articolului 34

Se notează informațiile privind măsurile adoptate până în prezent. Autoritățile sunt invitate să furnizeze informații suplimentare cu privire la măsurile planificate și alte măsuri care să asigure că personalul penitenciarului nu exercită presiuni asupra deținuților pentru a-i descuraja să se adreseze Curții.

Finanțare asigurată: DA

Deciziile:

Membrii delegați

1. au reamintit că acest grup se referă la condițiile precare de detenție, în principal din cauza supraaglomerării, și la lipsa accesului la asistență medicală adecvată în timpul detenției, precum și la absența unor remedii interne eficiente în ambele privințe;

Cu referire la măsurile individuale

2. au hotărât că nu sunt necesare măsuri individuale suplimentare în cauzele *Talambuța și Iașcinina* și A.C.;

¹⁴ *Ostrovar v. Republica Moldova*, nr. 35207/03.

Cu referire la măsurile generale

În ceea ce privește remediile de contestare a condițiilor precare de detenție

3. referitor la modificările avute în vedere pentru remediu compensatoriu, au invitat autoritățile să explice excluderea anumitor categorii de deținuți de a solicita despăgubiri bănești în baza Codului de procedură penală și referirea lor la remediu civil general; le-au invitat să clarifice dacă acest remediu civil va fi compatibil cu Convenția, în special în ceea ce privește durata de examinare a plângerilor și normele care reglementează sarcina probatorie;

4. au remarcat importanța examinării rapide a plângerilor deținuților care contestă condițiile de detenție precare și au încurajat din nou autoritățile să reducă întârzierile în examinarea acestora, inclusiv, dacă este necesar, prin creșterea numărului de judecatori de instrucție care se ocupă de astfel de plângeri; au invitat în mod repetat autoritățile să furnizeze informații cu privire la aplicarea remediei preventive și date statistice actualizate privind utilizarea remediei compensatorii;

În ceea ce privește condițiile materiale de detenție

5. și-au exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că, în pofida tendinței de ușoară scădere a populației penitenciare din ultimii ani, nu s-a înregistrat niciun progres semnificativ cu referire la reducerea supraaglomerării din închisori, având în vedere că rata populației penitenciare rămâne foarte ridicată și atinge niveluri extreme în unele închisori; au deplâns faptul că autoritățile nu au luat nicio măsură pentru a răspunde invitației repetate a Comitetului de Miniștri de a adopta o strategie în acest sens, le-au îndemnat din nou să elaboreze o astfel de strategie, fără întârziere, și le-au încurajat ferm să solicite asistență de specialitate din partea Consiliului Europei în acest proces;

6. au luat act de informațiile furnizate cu privire la îmbunătățirea condițiilor materiale de detenție și au invitat autoritățile să precizeze dacă la baza lucrărilor de întreținere și reparații a stat o evaluare adecvată a necesităților infrastructurii penitenciare, dacă a fost întocmit un inventar al patrimoniului penitenciar și al stării acestuia în aceste scopuri și dacă au fost investite suficiente resurse bugetare în îmbunătățirea condițiilor materiale de detenție în ultimii ani, și dacă a fost elaborată o prognoză bugetară pentru anii următori;

7. au regretat faptul că nu au fost furnizate informații actualizate cu privire la construcția noului penitenciar din Chișinău, ale cărei costuri sunt acoperite parțial de împrumutul de la Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și parțial de investiția de fonduri din partea autorităților; au deplâns întârzierea considerabilă în construcția acestui penitenciar și au invitat autoritățile să furnizeze informații cu privire la evoluțiile relevante;

În ceea ce privește îngrijirea medicală în detenție

8. au decis să disjunga chestiunile legate de asistența medicală în detenție de prezentul grup și să le examineze separat în cauza *Cosovan v. Republica Moldova* (nr. 13472/18) în cadrul procedurii avansate; având în vedere acest lucru, au decis, de asemenea, să conexeze cauza *Talambuța și Iașcinina*, care se referă la asistența medicală inadecvată în detenție și la lipsa unui remediu intern în acest sens, cu cauza *Cosovan*;

În ceea ce privește celelalte aspecte

9. au invitat autoritățile să furnizeze informații și cu privire la următoarele aspecte:
- măsurile luate pentru a remedia deficiențele rămase identificate de către Curtea Europeană în ceea ce privește condițiile materiale de detenție, cum ar fi cantitatea și calitatea scăzută a hranei, condițiile sanitare precare, lipsa activităților în afara celulei etc.;
 - măsurile luate pentru a îmbunătăți condițiile materiale din izolatoarele de detenție ale poliției;
 - cadrul legislativ actual pentru solicitarea vizitelor familiale pentru persoanele aflate în arest preventiv, condițiile în care acestea pot fi refuzate și cât timp pot ele dura, precum și date statistice, dacă sunt disponibile, cu privire la astfel de cereri depuse la autoritățile competente și la soluțiile date;
 - informații suplimentare cu privire la măsurile avute în vedere pentru a se asigura că personalul penitenciarului nu exercită presiuni asupra deținuților pentru a-i descuraja să se adreseze Curții Europene;

10. au invitat autoritățile să furnizeze informații cu privire la toate punctele de mai sus până la 30 aprilie 2023; au decis să reia examinarea acestui grup la una dintre reuniunile lor privind drepturile omului din 2023.